

Polityka monetarna

Polityka monetarna polega na wpływaniu przez bank centralny na wielkość podaży pieniądza w gospodarce. Bank centralny określając **stopę redyskontową**, **stopę rezerw obowiązkowych** oraz **przeprowadzając operacje otwartego** rynku wyznacza pożądaną podaż pieniądza w gospodarce.

Najważniejszymi instrumentami, jakimi posługuje się bank centralny realizujący politykę pieniężną są:

a) Operacje otwartego rynku

Bank centralny **sprzedaje i kupuje** na rynku pieniężnym **papiery wartościowe**, głównie państwowe bony skarbowe (bony skarbowe - krótkoterminowe obligacje państwowe). W transakcjach uczestniczą nie tylko banki komercyjne, ale i inne podmioty np. instytucje ubezpieczeniowe oraz osoby fizyczne i prawne.

Kiedy bank centralny **kupuje papiery wartościowe** - zwiększa podaż pieniądza w gospodarce, bo płaci pieniądzem poszczególnym podmiotom. Gdy bank centralny płaci za papiery bankom, banki mają więcej pieniędzy, może więc wzrosnąć ilość udzielanych przez nie kredytów.

Kiedy bank centralny **sprzedaje papiery wartościowe** - zmniejsza podaż pieniądza w gospodarce, ściągając z rynku wolne środki finansowe. Gdy banki płacą za zakupione papiery wartościowe, pozostaje im mniej pieniędzy i mają wtedy mniejszą możliwość udzielania kredytów.

b) Określanie poziomu stopy redyskontowej - ceny kredytu udzielanego przez bank centralny. Jest to najważniejsza stopa procentowa w gospodarce.

Wpływa na wielkość kredytów udzielanych przez banki komercyjne.

Jeśli bank centralny **podwyższa stopę redyskontową** - kredyt udzielany przez bank centralny innym bankom jest droższy. Fakt ten ma wpływ na zmniejszenie wielkości kredytów udzielanych przez banki komercyjne, a więc i na zmniejszenie podaży pieniądza w gospodarce. Wyższa stopa redyskontowa zazwyczaj powoduje, że banki również podwyższają oprocentowanie kredytów i depozytów.

Jeśli bank centralny **obniża stopę redyskontową** - kredyt udzielany przez bank centralny tanieje. Umożliwia to bankom komercyjnym zwiększanie wielkości kredytów i powoduje wzrost podaży pieniądza. Obniżenie stopy redyskontowej powoduje zazwyczaj obniżenie stóp procentowych w bankach.

c) kształtowanie rezerw obowiązkowych - Banki muszą utrzymywać pewien poziom rezerw obowiązkowych. Bank centralny określa stopę rezerw obowiązkowych, czyli określa, jaka część środków finansowych (wkładów przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w bankach komercyjnych powinna być trzymana na nie oprocentowanym rachunku w banku centralnym. Kiedy bank komercyjny nie dopełni tego obowiązku, płaci karne odsetki.

Jeżeli bank centralny **podwyższa stopę rezerw obowiązkowych** - mniej środków finansowych pozostaje do dyspozycji banków na udzielanie kredytów. Ogranicza to podaż pieniądza.

Jeżeli bank centralny **obniża stopę rezerw obowiązkowych** - banki mają więcej środków, mogą więc udzielić więcej kredytów. Rośnie podaż pieniądza w gospodarce.

Istnieją dwa główne rodzaje polityki pieniężnej - **ekspansywna i restrykcyjna**.

Prowadząc politykę **restrykcyjną** bank centralny stara się ograniczać podaż pieniądza w gospodarce podwyższając stopę redyskontową, zwiększając sprzedaż papierów wartościowych na otwartym rynku lub podnosząc stopę rezerw obowiązkowych.

W ramach polityki **ekspansywnej** prowadzi działania, których celem jest zwiększenie podaży pieniądza poprzez obniżanie stopy redyskontowej, zmniejszanie sprzedaży papierów wartościowych lub obniżanie stopy rezerw obowiązkowych.

PROPOZYCJE SPRAWDZENIA WIEDZY

Uzupełnij zdania wyrazami rośnie/maleje

W sytuacji, gdy bank centralny obniża stopę rezerw obowiązkowych, podaż pieniądza w gospodarce ----- . Gdy bank podwyższa stopę rezerw obowiązkowych podaż pieniądza --- ----- . Gdy bank centralny sprzedaje papiery wartościowe na otwartym rynku, podaż pieniądza ----- .

Stopa referencyjna NBP (Polska)

[Info](#) | [Dane](#) | [Wykres online](#) | [Forum dyskusyjne](#)

Ostatnia

Zmiana

Poprzednia

Wartości ekstremalne

wartość (2008-06-26)		wartość (2008-03-27)	
6%	0.25 ▲	5.75%	Największa: 72% (1991-02-01) Najmniejsza: 4% (2006-03-01)
Kraj		Źródło	
Polska (Europa)		Narodowy Bank Polski	
Opis wskaźnika	Stopa referencyjna (interwencyjna, repo) określa minimalną cenę, po jakiej bank centralny organizuje operacje otwartego rynku na rynku międzybankowym. Operacje otwartego rynku polegają na zakupie bądź sprzedaży przez bank centralny krótkoterminowych papierów wartościowych w celu przywrócenia równowagi na rynku. Stopa referencyjna jest to podstawowa stopa procentowa w Polsce, jest ustalana przez RPP.		

Stopa referencyjna NBP (Polska)

